

***Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu
wspierania rodziny i systemu pieczy
zastępczej na terenie Miasta Lublin
w 2013 roku
oraz przedstawienie potrzeb
związanych z realizacją zadań
z tego zakresu***

Lublin, luty 2014 rok

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nowe obowiązki sprawozdawcze. Obligują one wójtów, kierowników powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do przygotowania opracowań dotyczących realizacji zadań wynikających z w/w ustawy.

Obowiązki sprawozdawcze w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynikają z zapisów:

- art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy - organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia staroście i radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy;*
- art. 179 ust. 1 ustawy - wójt składa radzie gminy, roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.*
- art. 182 ust. 5 ustawy - kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.*

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną Miasta Lublin powołaną do wykonywania zadań samorządu gminnego i powiatowego. Zarządzeniem Nr 1122/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011 roku z późniejszymi zmianami został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin.

Przedstawione opracowanie ma w szczególności na celu przedstawienie działań podejmowanych w zakresie wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej w 2013 roku a także wskazanie istniejących problemów, potrzeb i dalszych kierunków działań w tym obszarze.

Spis treści:

I. WSPIERANIE RODZINY	3
1. <i>Poradnictwo specjalistyczne.....</i>	3
2. <i>Asystenci rodziny</i>	7
3. <i>Placówki wsparcia dziennego.....</i>	9
4. <i>Pozostałe formy wspierania rodziny</i>	13
4.1. <i>Rodziny wspierające</i>	13
4.2. <i>Grupy wsparcia.....</i>	13
II. ZADANIA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	14
III. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	18
1. <i>Rodzinna piecza zastępcza</i>	18
1.1. <i>Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....</i>	18
1.2. <i>Rodzinna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach.</i>	24
2. <i>Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej</i>	26
3. <i>Rodziny pomocowe.....</i>	27
4. <i>Instytucjonalna piecza zastępcza</i>	28
4.1. <i>Placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin</i>	29
4.2. <i>Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo–wychowawczej.</i>	32
4.3. <i>Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach.</i>	33
IV. USAMODZIELNIENIA	35
V. ZESTAWIENIE POTRZEB	40

I. WSPIERANIE RODZINY

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dz. U. z 2013 r. poz. Oraz z 2012 r. poz. 1519, z późn. zm.). Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań, a w szczególności:

- 1) konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- 2) terapią i mediacją,
- 3) pomocą prawną,
- 4) usługami asystenta rodziny.

1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w:

1) Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popieluszki 28E

Poradnia dla Rodzin jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Wsparciem w formie terapii objęto **701 rodzin**. Ponad 94% z nich to rodziny naturalne a przeszło 5% stanowiły rodziny zastępcze. Ponadto wsparciem objęto 4 rodziny adopcyjne oraz 5 dzieci przebywające w placówkach.

Tabela 1 . Liczba rodzin objętych terapią w 2013 roku.

Liczba rodzin w 2013	
Liczba rodzin ogółem, w tym:	701
rodzin naturalnych	663
rodzin zastępczych	29
rodzin adopcyjnych	4
dzieci przebywające w placówce	5

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdań opisowych

W roku 2013 z pomocy **skorzystało 2281 osób** (1 967 osób dorosłych oraz 314 dzieci)
w tym:

- w terapii 1034 (dorośli: 855, dzieci: 179),
- w profilaktyce 1 247 osób (dorośli 1112, dzieci 135).

O dużych potrzebach w zakresie poradnictwa świadczy również rosnące zainteresowanie osób i rodzin sesjami konsultacyjnymi i terapeutycznymi. Proces terapii rodziny prowadzi do stałych zmian i jest znacznie bardziej efektywny niż porady konsultacyjne. Ogółem odbyło się 5 757 sesji terapeutycznych i konsultacyjnych tj. o 543 więcej niż w roku 2012.

Tabela 2 . Liczba osób objętych wsparciem Poradni w 2013 roku z podziałem na rodzaj wsparcia.

Wyszczególnienie	Liczba osób objętych wsparciem w 2012 r. - 1818		Liczba osób objętych wsparciem w 2013 r. – 2 281	
	W tym dorosłych	W tym dzieci	W tym dorosłych	W tym dzieci
Łączna liczba osób korzystających	1 558	260	1 967	314
w tym: liczba osób w terapii	812	163	855	179
w tym: liczba osób w psychoprofilaktyce	746	97	1 112	135

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdań opisowych

Z uwagi na rosnące zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną i pedagogiczną liczba osób oczekujących stale się zwiększa (czas oczekiwania na rozpoczęcie terapii ok. 3 miesięcy).

W związku z bardzo dużą ilością zgłoszeń mieszkańców Lublina zainteresowanych ofertą świadczoną przez Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin, istnieje potrzeba zwiększenia etatów terapeutycznych (psycholog, pedagog). Problemy, z którymi zwracają się klienci Poradni wymagają wysoce specjalistycznej pomocy, w związku z czym niezbędne podnoszenie jest przez pracowników kwalifikacji zawodowych celem utrzymania wysokiego poziomu usług oraz sprostania coraz trudniejszym zadaniom terapeutycznym, związanym z problemami przemocy w rodzinie, doświadczeniami traumy i zaburzeniami osobowości. Problemy rodzinne często związane są z kwestiami prawnymi, dlatego istnieje potrzeba zatrudnienia prawnika, który udzielałby konsultacji prawnych związanych z prawem rodzinnym i opiekuńczym klientom Poradni.

2) Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, ul. Probostwo 6

Centrum Interwencji Kryzysowej, poprzednio funkcjonujące w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, Uchwałą Nr 664/XXVI/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2012 r., zostało przekształcone z dniem 1 stycznia 2013 roku w jednostkę organizacyjną pomocy społecznej działającą jako jednostka budżetowa gminy Lublin – miasta na prawach powiatu.

Z pomocy Centrum Interwencji Kryzysowej korzystają osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych m. in.: ofiary przemocy, osoby molestowane – doświadczające przemocy seksualnej, ofiary przestępstw, rodziny osób uzależnionych, osoby znajdujące się w krytycznej sytuacji życiowej spowodowanej zdarzeniami losowymi i innymi czynnikami.

W 2013 roku z pomocy CIK po raz pierwszy skorzystało 989 rodzin, udzielono ogółem:

13 030 porad, w tym:

- 5340 porad w kontakcie bezpośrednim,
- 450 konsultacji telefonicznych,
- 7220 porad i konsultacji w całodobowym telefonie zaufania,
- 20 internetowych.

Centrum Interwencji Kryzysowej objęło wsparciem 374 rodziny z problemem przemocy domowej (1183 osoby), w tym udzielono pomocy 24 dzieciom – doświadczającym przemocy ze strony osób bliskich. Oprócz przyjęć indywidualnych, dla osób doświadczających przemocy w rodzinie prowadzone są zajęcia grupowe: w grupie psychoedukacyjnej uczestniczyło 11 kobiet, w grupie terapeutycznej 10 osób, w grupie wsparcia o charakterze otwartym 10 osób, w grupie interwencyjno-wspierającej z elementami DDA 17 osób. Ponadto prowadzone są zajęcia umiejętności wychowawczych dla rodziców, w których uczestniczyło w 2013 - 20 osób.

Centrum w roku 2013 realizowało 2 edycje programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej, w tym jedną w Areszcie Śledczym dla osadzonych z art. 207 KK. Ogółem z programie uczestniczyło 22 mężczyzn.

W okresie 2013 roku podjęto 167 działań interwencyjnych w środowisku, między innymi na wezwanie policji, w tym w ramach działań mobilnego interwenta podjęto 11 interwencji w godzinach nocnych. W czasie 51 dyżurów interwencyjnych udzielono wsparcia 154 osobom.

3) Zespole ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

Specjaliści zatrudnieni w Zespole świadczyli poradnictwo (pedagogiczne i psychologiczne) na rzecz rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci. Poradnictwem objęto 102 rodziny zastępcze, udzielając 203 porady.

Porady dotyczyły:

- współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka,
- problemów wychowawczych wynikających z historii życia podopiecznego,
- postaw opiekunów zastępczych wobec problemów dziecka,
- metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych.
- prawa rodzinnego, cywilnego, karnego, pracy i ubezpieczeń społecznych.

Należy jednocześnie podkreślić, iż w ramach interwencji kryzysowej w Mieście Lublin działają trzy ośrodki wsparcia, dotowane z budżetu miasta. Świadczą pomoc rodzinom i osobom będącym w sytuacji kryzysowej. Są to Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy, Ośrodek Wsparcia dla samotnych matek, Ośrodek Wsparcia dla samotnych matek z dziećmi do lat 3 i kobiet w ciąży.

- **Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie:**

prowadzony jest przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej. Mieści się przy ul. Bazylianówka 44. Dysponuje 25 miejscami. Ośrodek zapewnia schronienie i stały dozór zapewniający odseparowanie od sprawcy. Osoby otrzymują posiłek interwencyjny, pomoc rzeczową i środki higieny osobistej oraz żywność pozyskaną m.in. z Banku Żywności. Mają zapewnioną pomoc specjalistów: psychologa, pedagoga, terapeuty, prawnika i psychiatry. Uczestniczą w terapii indywidualnej i grupowej. W 2013 roku dotacja z budżetu Miasta Lublin wynosiła 338 000 zł. Z usług ośrodka w 2013 roku skorzystało 39 osób.

- **Ośrodek Wsparcia dla samotnych matek:**

prowadzony jest przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej przy ul. Bronowickiej 3. Posiada 70 miejsc. Ośrodek zapewnia schronienie, posiłek interwencyjny, przebywającym przekazywana jest m.in. żywność pozyskana z Banku Żywności, odzież oraz pomoc rzeczową. Pomoc świadczą specjaliści zatrudnieni w ośrodku: psycholog, pedagog, prawnik i pracownik socjalny. W 2013 roku dotacja z budżetu Miasta Lublin wynosiła 325 000 zł. Z usług w ośrodku skorzystało 111 osób.

- **Ośrodek Wsparcia dla samotnych matek z dziećmi do lat 3 i kobiet w ciąży:**

prowadzony jest przez Fundusz Obrony Życia Archidiecezji Lubelskiej. Posiada 10 miejsc. Jest zadaniem własnym Gminy. Ośrodek zapewnia schronienie, 3 posiłki dziennie, odzież oraz pomoc rzeczową (leki, środki czystości, artykuły do pielęgnacji dzieci). Pomoc świadczą specjaliści zatrudnieni w ośrodku: psycholog, pedagog, psychoterapeuta i pracownik socjalny. W 2013 roku dotacja z budżetu Miasta Lublin wynosiła 70 000 zł. Z usług w ośrodku skorzystały 24 osoby.

2.Asystenci rodziny

W 2013 r. w Lublinie zatrudnionych było 12 asystentów rodziny (od stycznia 2013 r. zatrudnionych było 10 asystentów, w lipcu 2013 r. zatrudniono 2 kolejnych).

Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły **369 655 zł**. Na dofinansowanie realizacji przedmiotowego zadania, w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2013 - Asystent Rodziny, Miasto Lublin pozyskało z budżetu państwa **238 804,49 zł** na dofinansowanie wynagrodzeń dla 10 asystentów.

Asystenci rodziny prowadzili pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi przede wszystkim trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i będących w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystenci systematycznie monitorowali sytuację rodzin wieloprotblemowych, w których dzieci miały niezaspokojone potrzeby. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi.

W 2013 r. wsparciem asystenta objętych było w sumie 239 rodzin niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się 607 dzieci, z czego z 33 rodzinami zakończono pracę, ze względu na: osiągnięcie założonych celów (16), zmianę miejsca zamieszkania klientów (4), brak współpracy rodziny z asystentem (9), objęcie inną formą pomocy (4). Należy podkreślić, iż asystenci rodziny, w trakcie pracy z rodzinami naturalnymi ściśle współpracują z pracownikami socjalnymi. Po zakończeniu pracy z asystentami, rodziny te, pozostają pod dalszą opieką pracowników socjalnych.

Główne zadania zrealizowane przez asystentów rodziny dotyczyły:

- podejmowania działań mających na celu pomoc rodzinom w rozwiązywaniu ich problemów socjalnych poprzez dostarczanie informacji i kierowanie do odpowiednich instytucji,
- udzielania pomocy w redagowaniu pism urzędowych, ubieganiu się przez rodziny o świadczenia socjalne, przydział lub wymianę lokalu, umorzenia długów lokatorskich, itp.,
- udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych poprzez, m.in.: kierowanie członków rodzin do poradni specjalistycznych i rodzinnych, kierowanie do udziału w diagnostyce, w formach terapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej terapii uzależnień, w grupach wsparcia, sugerowanie skorzystania z konsultacji psychiatrycznych oraz kierowanie członków rodziny do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie,
- podejmowania działań zamierzających do rozwijania u rodziców umiejętności wychowawczych, motywowaniu i kierowaniu na zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie,
- informowania o prawidłowościach rozwojowych dotyczących dzieci, które wymagają zmiany postaw wychowawczych,
- informowania o możliwej etiologii zachowań dzieci sprawiających trudności wychowawcze, motywowaniu do podjęcia diagnostyki psychologicznej, pedagogicznej oraz psychiatrycznej oraz do stosowania zaleceń specjalistów,
- motywowania rodziców do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i pomocy w postępowaniu rekrutacyjnym i pisaniu wniosków o przyjęcie do placówek edukacyjnych,
- edukowaniu w zakresie funkcjonowania na współczesnym rynku pracy (szukanie ofert pracy, pisanie CV i listu motywacyjnego, przygotowanie się do rozmów kwalifikacyjnych z potencjalnym pracodawcami),
- uświadamianiu wartości pracy i ważności utrzymywania pracy zarobkowej przez członków rodzin,
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, m.in. poprzez informowanie policji oraz służb medycznych o zaistniałych zagrożeniach oraz poprzez współpracę z kuratorami,

- przygotowania i prowadzenia dokumentacji pracy z rodziną,
- dokonania okresowej oceny sytuacji rodziny po sześciu miesiącach pracy z nią w której zawarto informacje, m.in. o efektach prowadzonych działań oraz zasadności (lub niezasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2013r. dokonano 367 ocen.

Zgodnie z zapisami ustawy, maksymalna liczba rodzin, które mogą zostać objęte wsparciem asystentów rodziny wynosi zatem 240. Koniecznym jest zwiększanie do ok. 20 liczby zatrudnionych asystentów rodziny w kolejnych latach, w tym celu należy systematycznie pozyskiwać dodatkowe środki finansowe ze szczególnym uwzględnieniem programów rządowych.

3. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może także uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego (25) prowadzone są przez organizacje pozarządowe.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami, lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny, dobrowolny, ale do placówki może także skierować sąd.

Placówki wsparcia dziennego działają w formie opiekuńczej i specjalistycznej. Placówki w formie opiekuńczej zapewniają opiekę, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego oraz rozwój zainteresowań. Są prowadzone w formie:

- kół zainteresowań,
- świetlic,
- klubów, ognisk wychowawczych.

W 2013 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 25 placówek wsparcia dziennego. W dniu 31 marca 2013 r. jedna zakończyła swoją działalność. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowały **24 placówki** dysponujące **719 miejscami**. W roku 2013 z ich usług skorzystało **1016 dzieci**.

Trzy placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej. Dysponowały 79 miejscami. W roku 2013 z ich usług skorzystało 107 dzieci. Realizowały zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, indywidualne programy: korekcyjne, psychokorekcyjne, psychoprophylaktyczne oraz terapię: psychologiczną i socjoterapię.

Pozostałe placówki prowadzone były w formie opiekuńczej. Dysponowały 640 miejscami a z ich usług skorzystało 909 dzieci.

Tabela 3. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2013 roku z podziałem na typ.

Lp.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Rodzaj i typ placówki
1	„Fundacja Amigo-Polska” ul. Jaworowskiego 12, 20-612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12, 20-612 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego specjalistyczna</i>
2	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a, 20-019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20-019 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego specjalistyczna</i>
3	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” ul. Bernardyńska 5, 20-109 Lublin	„Specjalistyczna Placówka AGAPE CLUB” ul. Bernardyńska 5 20-109 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego specjalistyczna</i>
4	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Św. Józefa z Cluny ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a , 20-124 Lublin	Dom Św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży Ognisko Wychowawcze ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20-124 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>
5	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny ul. Kalinowszczyzna 3, 20-129 Lublin	Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. Św. Dominika Savio ul. Kalinowszczyzna 3, 20-129 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>
6	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20-109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10, 20-109 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>
7	Stowarzyszenie "ŁABĘDŹ" ul. Jacka Przybylskiego 20/23 20-465 Lublin	Klub Młodzieżowy ul. Łabędzia 15 20-335 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>
8	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Brata Alberta ul. Willowa 15, 20-819 Lublin	Świetlica Św. Brata Alberta ul. Willowa 15 20-819 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>
9	Instytut Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Droga Męczenników Majdanka 27, 20-325 Lublin	Świetlica św. Antoniego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Kasztanowa 1, 20-245 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>
10		Świetlica bł. Piotra J. Frassatiego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Biedronki 13, 20-543 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>
11		Świetlica Św. Rodziny Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Radości 13, 20-530 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>
12		Świetlica św. Michała Archanioła Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Fabryczna 19, 20-301 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>
13	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Maksymiliana Kolbego ul. Droga Męcz. Majdanka 27 20-325 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii Św. Maksymiliana Kolbe ul. Dr. Męcz. Majdanka 27, 20-325 Lublin	<i>placówka wsparcia dziennego opiekuńcza</i>

14	Fundacja Integracyjna „Na Tatarach” ul. Gospodarcza 7, 20-213 Lublin	Świetlica „Promyk” ul. Odlewnicza 11a, 20-219 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
15	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20-113 Lublin	Ośrodek nr 1 „Teatr” ul. Kunickiego 128, 20-434 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
16		Ośrodek nr 2 „Bliźniak” ul. ks. Michała Słowikowskiego 1, 20-124 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
17	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Archidiecezji Lubelskiej ul. Krakowskie Przedmieście 1, 20-002 Lublin	Świetlica Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży ul. Krakowskie Przedmieście 1 20-002 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
18	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46, 20-236 Lublin	Świetlica Integracyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20-236 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
19	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce Al. Wilanowska 309 A, 02 – 665 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1, 20-538 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
20	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9, 20-468 Lublin	Świetlica Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9, 20-468 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
21	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20-016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Narutowicza 54, 20-016 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
22	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” ul. Abramowicka 2, 20-440 Lublin	Placówka Wsparcia Dziennego „Misericordia” ul. Głuska 138, 20-380 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
23	Stowarzyszenie Promocji Kultury na Rzecz Środowisk Lokalnych i Osób Niepełnosprawnych „DZIESIĄTA” ul. Kunickiego 35, 20-417 Lublin	Placówka Wsparcia Dziennego „CIUCHCIA” ul. Kunickiego 35, 20-417 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
24	Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza ul. Kościelna 9; 05 - 500 Piaseczno	Placówka Wsparcia Dziennego „Dom Ciepła” im. św. Antoniego Al. Kraśnicka 65; 20 - 718 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza
25	Towarzystwo Sportowo-Turystyczne „Sokolik” ul. Krańcowa 106, 20-320 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza „Sokolik” ul. Pogodna 19, 20-337 Lublin	placówka wsparcia dziennego opiekuńcza Dnia 31 marca 2013 r. placówka zakończyła działalność.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin w całości zleca uprawnionym podmiotom. W wyniku postępowania ofertowego przeprowadzonego w 2013 roku podmiotom pozarządowym zlecono prowadzenie 24 placówek na okres od 1 kwietnia 2013 do 31 marca 2016 roku.

W roku 2013 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało **1 122 883,44zł.**

Należy podkreślić, że sieć placówek wsparcia dziennego była w 2013 roku liczbowo wystarczająca. Jednakże placówki nie w pełni wypełniały ważne dla Miasta zadania opiekuńczo – wychowawcze w stosunku do rodzin niewydolnych wychowawczo. Często ich działalność ograniczała się do zapewnienia dzieciom opieki oraz pomocy w odrabianiu lekcji.

Ograniczona była systematyczna praca z dziećmi ze środowisk patologicznych, zagrożonych demoralizacją oraz współpraca z rodzinami wychowanków. Jednym z powodów tych uchybień jest niestabilna kadra wychowawców i częste zmiany osób kierujących placówkami. Sytuacja ta jest związana z niewystarczającymi środkami finansowymi jakimi dysponują placówki. Wygospodarowanie dodatkowych środków na dofinansowanie działalności placówek wsparcia dziennego (z budżetu Miasta Lublin ale również poprzez pozyskiwanie przez placówki środków finansowych z innych źródeł), pozwoliłoby na zatrudnienie odpowiedniej liczby specjalistów realizujących zajęcia oraz rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty.

Poza w/w placówkami wsparcia dziennego, prowadzonymi przez podmioty pozarządowe, w strukturach Filii Nr 3 i Filii Nr 5 MOPR funkcjonują **światlice socjoterapeutyczne**, które mają do dyspozycji łącznie 30 miejsc. Są to:

1. Światlica socjoterapeutyczna, ul. Głęboka 11;
2. Światlica socjoterapeutyczna nr 2, ul. Piekarska 27.

Przeznaczone są dla dzieci w wieku od 7-15 lat, mają na celu świadczenie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, niewydolnych wychowawczo oraz wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. W 2013 roku w zajęciach realizowanych przez obydwie światlice uczestniczyło 31 dzieci.

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje również **Centrum Aktywności Środowiskowej**, które w ramach swojej działalności udziela pomocy osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, zagrożonym wykluczeniem społecznym, zamieszkałym na Osiedlu Antoniny Grygowej w Lublinie.

W 2013 roku, w celu zapobiegania degradacji społecznej dzieci i młodzieży, Centrum Aktywności Środowiskowej podejmowało liczne działania poprzez organizację czasu wolnego oraz aktywizację społeczną i rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży.

Ze wsparcia Centrum w 2013 roku skorzystało około 166 dzieci i młodzieży, w tym 77 przebywało na podstawie zawartych kontraktów socjalnych.

Wśród licznych działań podejmowanych przez Centrum należy wskazać: wspieranie rodziny w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez zapewnienie opieki wychowawczej dzieciom i młodzieży, pomoc w nauce, stwarzanie warunków do rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz organizację czasu wolnego, zapewnienie pomocy rodzinie, dzieciom i młodzieży sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożonym demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami poprzez organizację zajęć profilaktycznych,

socjoterapeutycznych, korekcyjnych i terapeutycznych oraz udzielanie doraźnej i kompleksowej pomocy osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, które wynikają z dysfunkcji życia rodzinnego, sytuacji kryzysowych o charakterze nagłym lub losowym.

4. Pozostałe formy wspierania rodziny

4.1. Rodziny wspierające

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

W 2013 roku nie ustanowiono żadnej rodziny wspierającej. Istnieje, zatem pilna potrzeba prowadzenia akcji informacyjnych w tym zakresie, zmierzających w konsekwencji do wyłaniania rodzin wspierających w kolejnych latach. Zakładając, że tą formą pomocy obejmowane będą rodziny ze szczególnie trudnymi problemami, zdiagnozowane jako dysfunkcyjne, do 2015 roku należy ustanowić do 15 rodzin wspierających. W celu realizacji tego zadania koniecznym jest zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów umów zawieranych z rodzinami wspierającymi.

4.2. Grupy wsparcia

W roku 2013 w ramach działalności Zespołu ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej została utworzona grupa wsparcia dla rodzin naturalnych. Pierwsze spotkanie odbyło się w grudniu 2013 roku, uczestniczyło w nim 8 rodzin. Planowana są dalsze, comiesięczne spotkania. Grupa adresowana jest do rodziców mających trudności opiekuńczo – wychowawcze.

W siedzibie Zespołu planowane i organizowane są również kontakty rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani są przez specjalistów (pedagoga, psychologa) a także koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W 2013 roku zorganizowano 50 takich spotkań.

II. ZADANIA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 1122/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011 roku z późniejszymi zmianami organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Lublin został wyznaczony Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. W związku z powyższym w strukturach Ośrodka utworzono Zespół ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej¹.

W 2013 r. w Zespole zatrudnionych było 5 osób: kierownik, 2 pedagogów oraz 2 psychologów. Do zadań kierownika Zespołu należy również koordynowanie pracą 12 asystentów rodziny i 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej i ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki,
- wspieranie psychologiczno-pedagogiczne rodzin naturalnych, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę,
- prowadzenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego,
- prowadzenie rejestrów rodzin zastępczych,
- prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych i spokrewnionych oraz dla rodzin naturalnych, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- organizowanie w siedzibie Zespołu spotkań dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej z rodzicami naturalnymi i rodzeństwem,
- działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie idei rodzicielstwa zastępczego,

¹ Zarządzenie wewnętrzne nr 68/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie

- szeroko rozumiana pomoc rodzinom naturalnym, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez objęcie ich wsparciem asystenta rodziny,
- szeroko rozumiana pomoc rodzinom zastępczym poprzez objęcie ich wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie powołał zarządzeniem wewnętrznym nr 58/2012 z dnia 24 sierpnia 2012 roku członków komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W roku 2013 komisja odbyła 13 posiedzeń, sporządzono 22 protokoły stwierdzające spełnianie przez kandydatów wymogów, o których mowa w art. 42 ust.1 i 3 ustawy wnosząc o wydanie:

- 27 skierowań na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej,
- 3 zaświadczeń kwalifikacyjnych.

W okresie sprawozdawczym do Zespołu zgłosiły się 23 rodziny zamierzające podjąć starania o ustanowienie ich rodzinami zastępczymi, z którymi specjaliści Zespołu przeprowadzili 33 spotkania informacyjne na temat warunków, jakie muszą spełniać kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Psycholog i pedagogy Zespołu przeprowadzili badania psychologiczne i pedagogiczne 5 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej (5 osób – 3 rodziny). Wydano 4 opinie psychologiczno-pedagogiczne dotyczące predyspozycji i motywacji kandydatów do sprawowania przez nich pieczy zastępczej.

Do zadań Zespołu należy także organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób pełniących funkcje rodzin zastępczych. W okresie sprawozdawczym zorganizowano 2 cykle szkoleniowe (łącznie 108 godzin) dla rodzin zastępczych, w wyniku których przeszkolono: 23 osoby (17 rodzin) kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

Łączny koszt realizacji powyższego zadania wyniósł **19 440 zł**, z czego 9 720 zł pozyskano z dotacji Resortowego Programu Wspierania Rodzinnej i Pieczy Zastępczej na rok 2013.

W ramach działalności Zespołu przeprowadzono 823 oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Ocena dotyczyła 441 dzieci. Przekazano 823 opinie o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat oceny dokonywano co 3 miesiące, a sytuację dzieci starszych oceniano nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W procesie oceny brali udział psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej (ewentualnie pracownik socjalny w przypadku kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora), asystent rodziny w przypadku jeśli rodzina naturalna była objęta asystenturą.

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 42 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

W Zespole dokonano ponadto oceny 231 rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonym im dzieckiem. Zespół dokonał w/w ocen w składzie: psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej (ewentualnie pracownik socjalny w przypadku, kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora).

Zespół prowadzi również rejestr danych o osobach już pełniących i zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W 2013 r. sporządzono 2 rejestry i przekazano je w dniach 7 stycznia 2013 r. i 1 lipca 2013 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Pierwszy rejestr zawiera informacje o: 9 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 80 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 3 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 15 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywają pełnoletni wychowankowie. Uaktualniony w czerwcu 2013 r. rejestr zawiera informacje o: 9 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 82 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 2 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny

zastępczej niezawodowej i 15 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywają pełnoletni wychowankowie. W grudniu 2013 r. podjęto prace nad kolejnym uaktualnieniem rejestru.

W 2013 r. w Zespole prowadzono 2 grupy wsparcia dla rodzin zastępczych. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych odbyła 8 spotkań (uczestniczyło 7 rodzin). Grupa wsparcia dla rodzin zawodowych odbyła 7 spotkań (uczestniczyło 9 rodzin).

W siedzibie Zespołu odbyło się jedno szkolenie wewnętrzne prowadzone przez psychologa Zespołu podnoszące kwalifikacje pracowników. Planowana jest kontynuacja spotkań w kolejnym roku.

W ramach świadczenia poradnictwa pedagogicznego, psychologicznego i prawnego na rzecz rodzin zastępczych, przebywających w nich dzieci oraz rodzin naturalnych udzielono 203 porady skierowane do 102 rodzin.

W czerwcu 2013 r., w ramach obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, Zespół przygotował Piknik Rodzinny dla rodzin zastępczych i usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej oraz, we współpracy ze Specjalistyczną Poradnią dla Rodzin Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, konferencję na temat: „Podziel się rodziną”. Impreza ta miała na celu integrację środowiska rodzin zastępczych, a także propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez udzielanie rzetelnej informacji na temat psychologiczno-pedagogicznych i prawnych aspektów opieki zastępczej.

III. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu z wyjątkiem sytuacji nagłych, interwencyjnych, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 58 ust.1 oraz art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Organizowanie pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

1. Rodzinna pieczę zastępcza

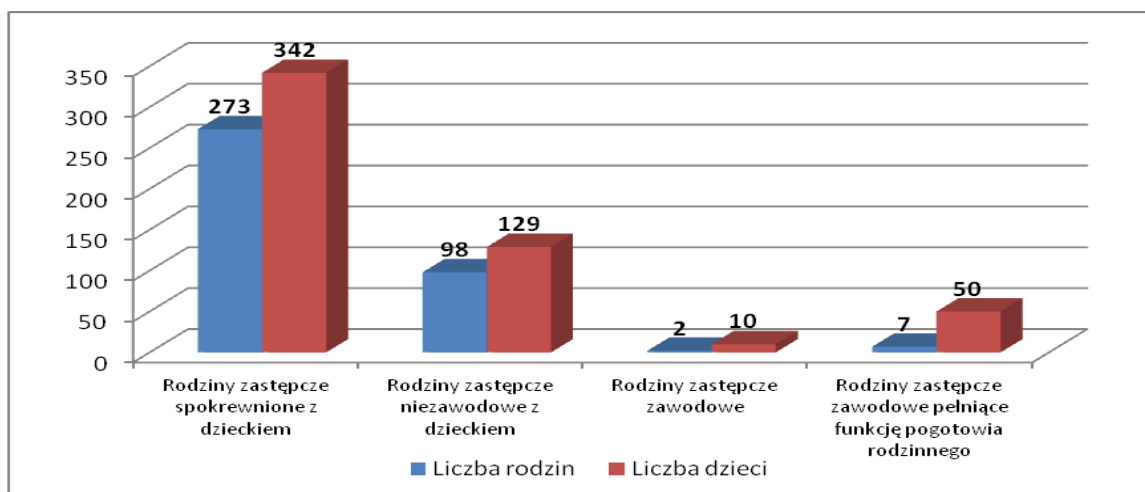
1.1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, należy do zadań własnych powiatu. W trakcie roku 2013 na terenie miasta Lublin funkcjonowało łącznie **379 rodzin zastępczych**², w których przebywało **531 dzieci**, w tym:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione – 273 rodzin, 342 dzieci;
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe – 98 rodzin, 129 dzieci;
- 3) rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 7 rodzin, 50 dzieci;
- 4) rodziny zastępcze zawodowe (wielodzietne) – 2 rodziny, 10 dzieci.

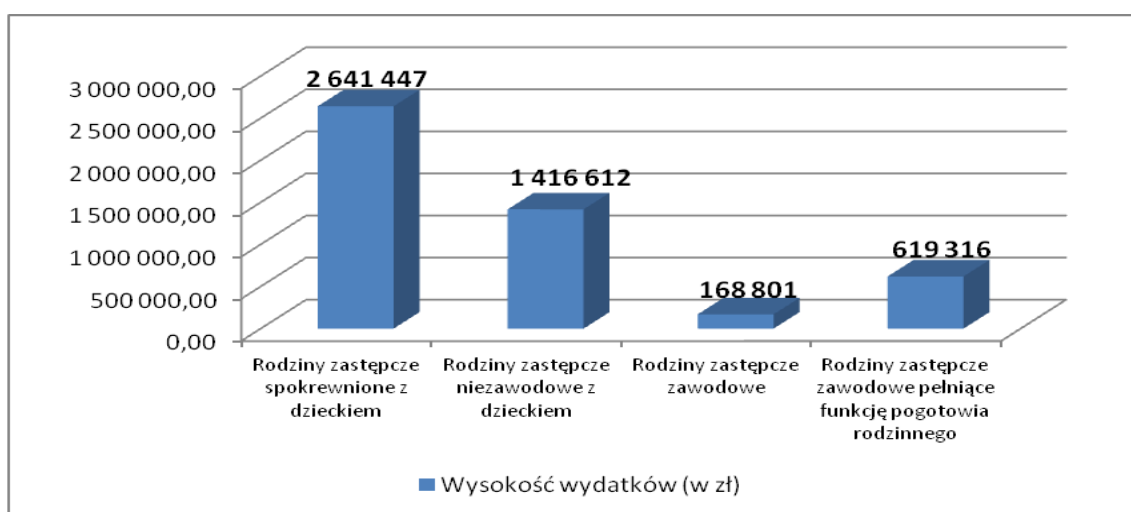
² Jedna rodzina pełniła równocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej oraz niezawodowej

Wykres1. Rodziny zastępcze funkcjonując na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2013 roku.

Ogółem wydatki poniesione na świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych wyniosły **4 846 175,59 zł**, w tym 509 585,90 zł stanowiły wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w lubelskich rodzinach zastępczych, a pochodzących z innych powiatów.

Wykres2. Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2013 roku.

W zależności od postanowienia sądu dzieci pochodzące z terenu Miasta Lublin mogą zostać umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu, podobnie jak rodziny zamieszkujące na terenie Lublina mogą zostać ustanowione rodzinami zastępczymi dla dzieci pochodzących z innych powiatów. Wynika to m.in. z faktu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, lub też z braku rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie dziecka na terenie powiatu, w którym przebywa.

W roku 2013 w 42 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 20 powiatami przebywało 52 dzieci z terenu innych powiatów.

Tabela 4. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2013r.

Nazwa powiatu	Liczba rodzin na terenie Miasta Lublin	Liczba dzieci z innych powiatów na terenie Miasta Lublin
Biłgorajski	1	1
Chełmski	1	1
Hrubieszowski	1	1
Kraśnicki	1	1
Lubartowski	2	2
Lubelski	12	15
Legionowski	1	1
Łęczyński	3	4
Łukowski	1	1
Opolski	2	2
Niżański	1	1
Puławski	3	4
Radomszczański	1	1
Radzyński	2	4
Sanocki	1	1
Strzyżowski	1	1
Świdnicki	6	8
Warszawa Stołeczna	1	1
Tarnowski	1	1
Zamość	1	1
razem:	42	52

Zgodnie z art. 197 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50% wydatków przeznaczonych na realizację zadania. W 2013 r. w związku z realizacją przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Resortowego Programu wspierania rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2013 Miasto Lublin na podstawie złożonej oferty oraz zgodnie z podpisaną umową otrzymało dotację celową z budżetu państwa na realizację zadań własnych powiatu wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w łącznej wysokości **20 720,00 zł** z przeznaczeniem na:

- 9 720,00 zł – szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinny dom dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego,
- 11 000,00 zł – wynagrodzenia dla powstających w 2013 r. rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.

Tabela 5. Wydatki na rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin w okresie I – XII 2013 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Zadania własne				Zadania przejęte od od innych JST do realizacji na podstawie porozumień i umów				RODZINY ZASTĘPCZE OGÓŁEM			
		LICZBA ŚWIADCZEN	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN*	LICZBA DZIECI **	LICZBA ŚWIADCZEN	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN*	LICZBA DZIECI **	LICZBA ŚWIADCZEN	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN*	LICZBA DZIECI **
L.p.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	14	15	16	17
1	RODZINY ZASTĘPCZE – OGÓŁEM:	5 524	4 336 589,69	341	482	649	509 585,90	42	52	6 173	4 846 175,59	379	531
2	RODZINY ZASTĘPCZE SPOKREWNIONE I NIEZAWODOWE OGÓŁEM:	4 969	3 617 191,99	332	426	554	440 866,97	39	48	5 523	4 058 058,96	370	471
2.1	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, z tego:	3 736	2 527 784,46	257	325	182	113 662,54	16	17	3 918	2 641 447,00	273	342
2.1.1	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka	3 604	2 497 645,06	257	325	181	113 292,54	16	18	3 785	2 610 937,60	273	343
2.1.2	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	126	24 839,40	11	12	0	0,00	0	0	126	24 839,40	11	12
2.1.3	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.1.4	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	6	5 300,00	4	6	0	0,00	0	0	6	5 300,00	4	6
2.1.5	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0,00	0	0	1	370,00	1	1	1	370,00	1	1
2.1.6	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.2	Rodziny zastępcze niezawodowe z dzieckiem, z tego:	1 233	1 089 407,53	76	101	372	327 204,43	23	31	1 605	1 416 611,96	98	129
2.2.1	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka	1 110	1 062 860,34	76	101	337	320 204,43	23	31	1 447	1 383 064,77	98	129
2.2.2	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	121	24 067,19	11	12	35	7 000,00	3	3	156	31 067,19	14	15
2.2.3	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.2.4	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	2	2 480,00	2	2	0	0,00	0	0	2	2 480,00	2	2
2.2.5	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.2.6	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
2.2.7	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3	RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE, z tego:	100	111 903,03	2	7	81	56 897,65	2	3	181	168 800,68	2	10
3.1	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka	67	61 598,66	2	7	36	29 257,41	2	3	103	90 856,07	2	10

3.2	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.3	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.4	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	3	3 100,00	1	3	0	0,00	0	0	3	3 100,00	1	3
3.5	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.6	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.7	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	6	3 175,76	2	7	9	1 057,12	2	3	15	4 232,88	2	10
3.8	świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
3.9	wynagrodzenie za pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej	24	44 028,61	2	7	36	26 583,12	2	3	60	70 611,73	2	10
4	RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE PEŁNIĄCE FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO, z tego:	455	607 494,67	7	49	14	11 821,28	1	1	469	619 315,95	7	50
4.1	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka	327	306 237,33	7	49	7	6 483,90	1	1	334	312 721,23	7	50
4.2	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
4.3	dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
4.4	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	17	10 200,00	6	17	0	0,00	0	0	17	10 200,00	6	17
4.5	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	1	1 000,00	1	1	0	0,00	0	0	1	1 000,00	1	1
4.6	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
4.7	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	25	5 723,72	7	28	0	0,00	0	0	25	5 723,72	7	28
4.8	świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0
4.9	wynagrodzenie za pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej	83	283 948,11	7	49	7	5 337,38	1	1	90	289 285,49	7	50
4.10	wynagrodzenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej	2	385,51	2	3	0	0,00	0	0	2	385,51	2	3

* dane wykazane narastająco, uwzględniono wszystkie rodziny i dzieci objęte rodzinną pieczą zastępczą w nich przebywające w okresie roku 2013, które otrzymały pomoc finansową

*w wypadku rodziny, która pełni podwójną funkcję (np. jednocześnie rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej) wykazano ją zarówno w wierszu nr. 2.1 jak i w wierszu 2.2 a w wierszu nr 2 wykazano faktyczną liczbę (tj 1.)

** przez "LICZBA DZIECI" należy rozumieć dzieci objęte rodzinną pieczą zastępczą.

System rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin jest rozbudowany i zabezpiecza najważniejsze potrzeby rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych. Niemniej, mając na względzie stałe doskonalenie niezbędne jest wskazanie najważniejszych kierunków dalszego rozwoju oraz potencjalnych zagrożeń jego funkcjonowania.

Biorąc pod uwagę zadania wynikające z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wzrastającą liczbę dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, wskazane jest systematyczne zwiększanie liczby niezawodowych rodzin zastępczych i zawodowych rodzin zastępczych, a w szczególności pozyskanie zawodowej specjalistycznej rodziny zastępczej. W tym miejscu wskazać należy również potrzebę pozyskiwania kandydatów do pełnienia roli niezawodowej rodziny zastępczej i zawodowej rodziny zastępczej.

Konieczne jest również zapewnienie środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z zawarciem umowy oraz środków na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem oraz pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka.

Rodziny zastępcze zawodowe są uznawane za najbardziej pożądaną formę opieki zastępczej, która nadal powinna się rozwijać. W styczniu 2013 r. zgodnie z art. 55 ustawy, podpisano 1 umowę zlecenia – utworzenie zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

W dwóch zawodowych wielodzietnych rodzinach zastępczych w 2013 r. umieszczonych było 10 dzieci, w tym 2 osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. Rodziny te, funkcjonują do czasu wygaśnięcia lub rozwiązania umowy zawartej na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej, nie dłużej jednak niż przez okres trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. do 2015 r. Na mocy z art. 234 ust. 2 ustawy, przed upływem w/w okresu starosta zawiera z zawodową niespokrewnioną z dzieckiem wielodzietną rodziną zastępczą, na jej wniosek, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

Zgodnie z powyższym dwie obecnie funkcjonujące zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze będą zobowiązane do złożenia wniosku o zawarcie umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej bądź prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

W rodzinnym domu dziecka może przebywać nie więcej niż 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletniość, przebywając w pieczy zastępczej³.

Obecnie na terenie Miasta Lublinie nie ma rodzinnego domu dziecka powstałego na bazie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przyszłości wskazane jest zawarcie umowy o prowadzenie rodzinnego domu dziecka, co równocześnie wiąże się ze wzrostem kosztów na realizację świadczeń przysługujących zgodnie z zapisami w/w ustawy, tj. wypłatą przysługującego wynagrodzenia (art. 62 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) oraz zabezpieczeniem środków finansowych na świadczenia obligatoryjne i fakultatywne, wynikające z art. 80, art. 81, art. 83 i art. 84 wskazanej ustawy.

Zgodnie z art. 51 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze zawodowe są zobowiązane do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji, w szczególności przez udział w szkoleniach. Takie zobowiązanie powinno być równoznaczne z zabezpieczeniem środków na powyższy cel.

1.2 Rodzinna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach.

Zgodnie z zapisami ustawy, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, refunduje wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zorganizowanej w innym powiecie.

Miasto Lublin w skali całego 2013 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla 102 dzieci, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów (na mocy porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 31 powiatami). W 2013 r. wysokość wydatków na ten cel stanowiła kwota **1 122 952,32 zł**, w tym 47 255,25 zł (liczba świadczeń 50) stanowiła kwota pochodząca z budżetu państwa na pokrycie odpłatności za 3 dzieci pochodzenia cudzoziemskiego.

Tabela 6. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2013 roku (w zł).

LP.	Nazwa powiatu	Liczba rodzin	Liczba dzieci	I-XII.2013 r.
1	Bialski	1	1	5 766,67
2	Biłgorajski	2	4	48 000,00

³ W razie konieczności umieszczenia rodzeństwa za zgodą prowadzącego rodziny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

3	Cieszyński	1	1	11 935,46
4	Chełmski	1	1	12 000,00
5	Garwoliński	1	1	1 320,00
6	Głogowski	1	1	16 869,60
7	Hrubieszowski	1	1	12 000,00
8	Janowski	2	2	26 400,00
9	Krasnostawski	2	4	36 025,31
10	Kraśnicki	3	5	33 589,24
11	Kościański	1	1	15 400,00
12	Leski	2	8	124 116,34
13	Lubartowski	7	9	90 474,83
14	Lubelski	15	27	269 513,72
15	Łęczyński	6	9	98 937,48
16	Miasto Świnoujście	1	1	7 920,00
17	Mrągowski	1	1	12 000,00
18	Opolski	1	2	24 000,00
19	Parczewski	2	3	17 870,96
20	Pucki	2	2	22 599,96
21	Puławski	1	1	12 000,00
22	Rzeszowski	1	1	12 000,00
23	Staszowski	1	1	12 000,00
24	Świdnicki	4	5	39 512,31
25	Warszawski Zachodni	1	1	12 000,00
26	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	1	2	42 000,00
27	Wielicki	1	1	45 781,65
28	Wołomiński	2	3	33 685,48
29	Wyszowski	1	1	12 000,00
30	Zamojski	1	1	12 000,00
31	Radzyński	1	1	3 233,31
Razem:		68	102	1 122 952,32

Zgodnie z właściwością powiatową⁴ Miasto Lublin poniosło łączne wydatki na dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości **5 459 542,01 zł**. Uszczegółowienie wydatków przedstawiono w tabeli nr 7.

⁴ Zgodnie z art. 180 pkt 13 do zadań powiatu należy finansowanie: ”świadzeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu” (w obrębie rodzinnej pieczy zastępczej dotyczy to dzieci pochodzących z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzących z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów).

Tabela 7. Wydatki (w zł) na dzieci pochodzące z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzących z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów.

Rodziny zastępcze spokrewnione funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym(y) z Lublina	2 527 784,46
Rodziny zastępcze niezawodowe funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym(y) z Lublina	1 089 407,53
Rodziny zastępcze zawodowe funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym(y) z Lublina	607 494,67
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego funkcjonujące w Lublinie z dzieckiem/dziećmi pochodzącym(y) z Lublina	111 903,03
Odpłatność na dzieci pochodzące z Lublina w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów	1 122 952,32
Razem:	5 459 542,01

2. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2013 r. zatrudniono 6 koordynatorów (w pierwszych miesiącach 2013 r. zatrudnionych było 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, od lipca 2013 r. utworzono kolejny etat).

Ogółem wydatki na zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wyniosły **182 145,47 zł**. Na dofinansowanie realizacji przedmiotowego zadania Miasto Lublin, w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w 2013 roku - Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pozyskało środki finansowe w kwocie 63 853,01 zł.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali z 175 rodzinami zastępczymi (67 nie posiadających co najmniej dwuletniego doświadczenia i 108 rodzin o stażu dłuższym niż 2 lata), w których umieszczonych było 311 dzieci. Zakończyli pracę z 25 rodzinami zastępczymi. Odbyli 1 519 wizyt w środowisku. Uczestniczyli w 603 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz 163 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 389 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 142 informacje o rodzinach zastępczych).

Rodziny zastępcze, z którymi koordynatorzy zakończyli pracę oraz rodziny zastępcze które nie wymagały objęcia wsparciem koordynatora stale pozostawały pod opieką pracowników socjalnych.

Główne zadania zrealizowane przez koordynatorów dotyczyły:

- rozpoznawania i oceny jakości wykonywania przez opiekunów zastępczych zadań wynikających ze sprawowanej funkcji,

- rozpoznania potrzeb dzieci oraz motywowania i kierowania opiekunów zastępczych do skorzystania ze specjalistycznej pomocy (poradni psychologiczno-pedagogicznych, logopedycznych, poradni specjalistycznych i rodzinnych, placówek wsparcia dziennego, ośrodków medycznych, fundacji i stowarzyszeń, itp.), których działania mogły w sposób istotny wspierać rodzinę w zapewnieniu dziecku umieszczonego w rodzinie zastępczej odpowiednich warunków do właściwego rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
- poszukiwania pomocy w nauce dla dzieci poprzez kontakt ze świetlicami, wolontariuszami organizacji pozarządowych, poprzez motywowanie opiekunów do zapewnienia dzieciom korepetycji lub udziału w zajęciach wyrównawczych. W wyjątkowych przypadkach motywowali opiekunów zastępczych do zmiany placówek edukacyjnych dzieci na takie, które w sposób optymalny odpowiadały specjalnym potrzebom dzieci. Motywowali dzieci do rozwijania zainteresowań,
- występowania do szkół o nadesłanie opinii o sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci oraz informacji o współpracy opiekunów zastępczych z placówkami edukacyjnymi w celu dokonywania wszechstronnej analizy sytuacji dziecka,
- nawiązywali kontakt z rodzicami w ramach całościowego poznania sytuacji dziecka,
- sporządzania przy współpracy z rodziną zastępczą i ewentualnie asystentem rodziny (jeśli rodzina była objęta asystenturą) planów pomocy dziecku. Stworzono 324 plany, które określały kierunki pracy z dzieckiem i rodziną zastępczą,
- udzielania wsparcia dorosłym wychowankom rodzin zastępczych, którzy zamieszkiwali wspólnie z rodzinami zastępczymi objętymi pracą koordynatora z racji opieki nad innymi małoletnimi dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej,
- tworzenia dokumentacji dotyczącej swojej pracy z rodziną zastępczą. Dla każdej rodziny sporządzono informację o rodzinie zastępczej, informacje o dziecku przebywającym w rodzinie zastępczej oraz indywidualne karty pracy z rodziną.

Maksymalna liczba rodzin, które mogą zostać objęte wsparciem 6 koordynatorów wynosi 180.

3. Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

- rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka,
- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodziny takie sprawują czasowo opiekę nad dzieckiem w szczególności w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, czy też w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej (atr. 73 ust. 2).

W okresie sprawozdawczym podpisano 4 umowy zlecenia dotyczące sprawowania funkcji rodziny pomocowej, dla łącznie 5 dzieci (w tym 2 umowy, których termin obowiązywania umowy upływa w miesiącu styczniu 2014 r.).

W 2013 roku na podstawie zawartych umów o pełnienie funkcji rodziny pomocowej wypłacono wynagrodzenie dla łącznie dwóch rodzin pomocowych, w tym: zawodowej rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego oraz niezawodowej rodzinie zastępczej. Wydatki na wynagrodzenie wyniosły łącznie 385,51 zł.

W kolejnych latach, biorąc pod uwagę, iż jest to nowa forma wsparcia, należy spodziewać się zwiększonego nią zainteresowania. Koniecznym będzie więc zabezpieczenie środków na wypłatę wynagrodzeń, na podstawie zawartych umów o pełnienie funkcji rodzin pomocowych.

4. Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie placówek opiekuńczo-wychowawczych.⁵

⁵ Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Wszystkie typy placówek opiekuńczo - wychowawczych wykonują powyższe zadania, ponadto placówki typu interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego realizują dodatkowe zadania opisane w dalszej części przypisu.

Na podstawie art. 101 ustawy placówka opiekuńczo–wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo–wychowawcza typu:

- Socjalizacyjnego,
- interwencyjnego⁶,
- specjalistyczno – terapeutycznego⁷,
- rodzinnego⁸.

Placówka opiekuńczo–wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno–terapeutycznego.

4.1. Placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

W 2013 roku w Lublinie funkcjonowało **17 placówek opiekuńczo – wychowawczych**, z których 13 prowadzonych było przez Miasto Lublin, natomiast 4 placówki działały na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie.

W Lublinie funkcjonowały:

- 3 placówki socjalizacyjne,
- 3 placówki rodzinne,
- 1 interwencyjna,
- 10 łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze dysponowały łącznie **256 miejscami**. W ciągu 2013 roku umieszczonych było w nich **407 dzieci** (w tym 340 dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto).

⁶**Art. 103.** „Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki”

⁷**Art. 105.** „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności:

- 1) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;
- 3) wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.”

⁸**Art. 102.** „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego:

- 1) wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się;
- 2) umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;
- 3) współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.”

Tabela 8 . Placówki opiekuńczo – wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2013 roku.

placówki opiekuńczo – wychowawcze i placówki wsparcia dziennego			Prowadzone przez Miasto Lublin			Działające na zlecenie Miasta Lublin	
			Liczba miejsc 31.12.13		Liczba dzieci korzystających w 2013	Liczba miejsc 31.12.13	Liczba dzieci korzystający ch w 2013
opiekuńczo –wychowawcze	socjalizacyj ne	Dom Dziecka im. Janusza Korczaka	30	x	39		
		Dom Młodzieży SOS				44	48
		Dom im. Matki Weroniki					
	rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka	8	x	10		
		Rodzinny Dom im. Serca Jezusa				16	19
		Rodzinny Dom im. św. Dominika					
	socjalizacyjne i interwencyjne	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka I	128	31	186		
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka II					
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka III					
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka IV					
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka V					
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka VI					
		Dom Rodzinny Nr 1					
		Dom Rodzinny Nr 2					
		Dom Rodzinny Nr 3					
		Dom Rodzinny Nr 4					
interwency jna	Pogotowie Opiekuńcze	30	30	105			
Razem placówki opiekuńczo - wychowawcze			196	61	340	60	67

W 2013 roku dofinansowanie do funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosło **1 564 639,46zł**.

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo – wychowawczej funkcjonującej na terenie Lublina dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka w placówce zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a odpowiednim Powiatem.

W 2013 roku w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w Lublinie przebywało 151 dzieci pochodzących z 32 powiatów.

Tabela 9. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Miasta.

	Powiat z którego dziecko pochodzi	Placówki prowadzone przez Miasto Lublin												Placówki działające na zlecenie Miasta Lublin				Razem	
		Placówka O-W – Rodzinka I	Placówka O-W – Rodzinka II	Placówka O-W – Rodzinka III	Placówka O-W – Rodzinka IV	Placówka O-W – Rodzinka V	Placówka O-W – Rodzinka VI	Dom Rodzinny Nr 1	Dom Rodzinny Nr 2	Dom Rodzinny Nr 3	Dom Rodzinny Nr 4	Dom Dziecka im. J. Korczaka	Rodzinny Dom Dziecka	Pogotowie Opiekuńcze	Dom Młodzieży SOS	Dom im. Matki Weroniki	Rodzinny Dom im. Serca Jezusa		Rodzinny Dom im. św. Dominika
1	białski													1				1	
2	białobrzegi				1				2						2	1	1	7	
3	ełcki													1				1	
4	Gliwice												1					1	
5	grójecki													3				3	
6	janowski															1		1	
7	kozienicki													1				1	
8	kraśnicki													1				1	
9	legionowski													1				1	
10	lubartowski		2								4		10	3				19	
11	lubelski	4				5	2				5		3	1				20	
12	łęczyński	2			1									1	1			5	
13	łódź												2					2	
14	mragowski													2				2	
15	niżański													1				1	
16	olsztyński													1				1	
17	Opole													1				1	
18	opolski													1				1	
19	parczewski	2									1					1		4	
20	pruszkowski	1												1				2	
21	puławski		1								1							2	
22	przemyski													1				1	
23	Radom													2				2	
24	radzyński				2									1	2			5	
25	rycki		3		2			1	6	2			6	1		1	1	23	
26	Siedlce													1				1	
27	Sosnowiec													1				1	
28	świdnicki	1	2	6	2	2	2	1	3		2	1	9		1			32	
29	warszawski-zachodni													1				1	
30	włodawski													3		2		5	
31	wołomiński													1				1	
32	żyrardowski													2				2	
Razem dzieci:		10	8	6	8	7	4	2	11	2	2	12	0	41	24	6	6	2	151
		113												38					

Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2013 rok wyniosła **3 243 472,87 zł** w wyniku realizacji porozumień oraz **991 180,77 zł** z tytułu zwrotu kosztów pobytu dzieci w placówkach interwencyjnych (bez obowiązku zawarcia porozumienia).

4.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Średnie miesięczne⁹ wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2013 roku wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Zarządzeniem Nr 25/3/2013 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 11 marca 2013 roku przyjęto wysokości średnich miesięcznych wydatków na utrzymanie dziecka. Wynosiły one:

- 1) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka I – 3 843 zł;
- 2) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka II – 3 843 zł;
- 3) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka III – 3 843 zł;
- 4) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka IV – 3 843 zł;
- 5) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka V – 3 843 zł;
- 6) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Rodzinka VI – 3 843 zł;
- 7) Dom Rodzinny Nr 1 – 4 202 zł;
- 8) Dom Rodzinny Nr 2 – 4 202 zł;
- 9) Dom Rodzinny Nr 3 – 4 202 zł;
- 10) Dom Rodzinny Nr 4 – 4 202 zł;
- 11) Dom Dziecka im. Janusza Korczaka – 4 851 zł;
- 12) Rodzinny Dom Dziecka – 3 310 zł;
- 13) Pogotowie Opiekuńcze – 5 303 zł;
- 14) Dom im. Matki Weroniki – 2 964 zł;

⁹ Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

- 15) Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – 3 636 zł;
 16) Rodzinny Dom im. św. Dominika – 2 602 zł;
 17) Dom Młodzieży SOS – 4 993 zł.

Za najważniejsze potrzeby w zakresie funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych należy uznać:

- ustawiczne podnoszenie kwalifikacji kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie różnorodnych form aktywności, stymulujących rozwój wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- zapewnienie środków finansowych dla placówek opiekuńczo–wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin niezbędnych do wykorzystania wszystkich miejsc jakimi dysponują te placówki

4.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach.

W przypadku braku możliwość umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia dzieci w placówkach funkcjonujących na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie 16 powiatów przebywało 85 dzieci pochodzących z Lublina. Między powiatami i Miastem Lublin zostały ustalone zasady dotyczące umieszczania dzieci w placówkach i kosztów ich utrzymania sformułowane w formie odpowiednio zawartych porozumień.

Tabela 10. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo –wychowawczych poza Lublinem w 2013 roku.

Lp.	powiat	placówka	Liczba dzieci przebywających w 2013 roku	Stan w dniu 31.12.2013
1	białogardzki	Wioska Dziecięca SOS w Karlinie	7	4
2	biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju	20	17
3	grudziądzki	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Białochowie	2	2
4	kolbuszowski	Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom” w Widelce	1	1
5	Koszalin	Placówka O –W Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa SOS	1	1
6	krasnostawski	Niepubliczny Zespół Placówek w Tuligłowach	2	2
7		Dom Dziecka w Krasnymstawie	2	2
8	kraśnicki	Wioska Dziecięca SOS w Kraśniku	18	15
9		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa	5	4

10		Dom Dziecka w Kraśniku	1	1
11	lubelski	Dom Dziecka w Woli Gałęzowskiej	4	3
12		Dom Dziecka w Przybysławicach	3	2
13	piaseczyński	Powiatowy Zespół Placówek O-W w Konstancinie	1	0
14	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS	14	13
15	wołomiński	Rodzinny Dom Dziecka Nr 4 w Międzyzlesiu	1	1
16	Zamość	Dom Dziecka	3	3
Razem osób:			85	71

Zobowiązania Miasta Lublin w 2013 roku w stosunku do innych powiatów z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na ich terenie wyniosły **2 713 337,91 zł.**

IV. USAMODZIELNIENIA

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2013 znajdowało się **536 usamodzielnianych wychowanków**, z czego:

- 349 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej (uwzględniono wychowanków zarówno pochodzących, osiedlających się, jak i zamieszkujących w Mieście Lublin),
- 187 wychowanków z 72 placówek (z czego 61 osób to wychowankowie z 37 placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej).

Najwięcej wychowanków usamodzielnia się z placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 33 placówek, w tym 15 w Lublinie). Wśród placówek socjalizacyjnych 7 to placówki typu rodzinnego (w tym 2 lubelskie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

W 2013 roku usamodzielniali się wychowankowie z 21 młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 12 zakładów poprawczych, z 1 schroniska dla nieletnich oraz z 3 młodzieżowych ośrodków socjoterapii.

292 osobom usamodzielnianym (55%) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu (z czego 19 osobom usamodzielnianym – 31%, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach usamodzielnienia).

Łącznie wydatki na usamodzielnienia tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, pomoc pieniężna na usamodzielnienie wyniosły w 2013 roku **1 429. 296,30zł.**

Tabela 11. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2013 r.

Rodzaj świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzinnej pieczy zastępczej			z placówek		
	Liczba		Kwota	Liczba		Kwota
	świadczeń wypłaconych	Osób		świadczeń wypłaconych	Osób	
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	18	18	84.021,00	13	13	82.374,00
	z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej					
				2	2	9.882,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	1690 (z czego 91 św. wkład własny EFS)	166 (w tym 16 os. wkład własny EFS)	832.601,90 (z czego 45.128,00 wkład własny EFS)	609 (z czego 30 św. wkład własny EFS)	75 (w tym 6 os. wkład własny EFS)	299.802,40 (z czego 14.865,00 wkład własny EFS)
	z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej					

				77	12	37.631,29		
Pomoc na zagospodarowanie	31	31	68.028,00	27	27	62.469,00		
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej				
				7	7	14.823,00		
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	6	X	X	10	X		
Łącznie			984.650,90	Łącznie		444.645,40		
Łącznie wydatki na usamodzielnienia:				<u>1.429.296,30</u>				
Mieszkania chronione dla osób usamodzielnianych	102.689,12 + 28.545,53 środki przeznaczone na wyposażenie mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych (środki pochodzące ze środków unijnych w ramach realizowanego przez MOPR projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”)							

Odpowiedzią na udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla usamodzielnianych wychowanków są mieszkania chronione. Miasto Lublin w roku 2013 dysponowało 7 mieszkaniami chronionymi (25 miejsc). Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. W ciągu całego 2013 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym **skorzystały 33 osoby.**

Tabela 12. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków.

Rodzaj świadczenia (niepieniężnego) pobyt w mieszkaniu chronionym na terenie Lublina data uruchomienia i data zamknięcia mieszkania	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie			
	z rodzinnej pieczy zastępczej		z placówek	
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców na ostatni dzień okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców na ostatni dzień okresu sprawozdawczego
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1
ul. Mireckiego (2 miejsca) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	5 (w tym 2 osoby przeniesiono na ul. Wyżynną)	2	1 (osoba przeniesiono na ul. Ogrodową)	0
ul. Ogrodowa (6 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2005 r.	7	3	5 (osoba przeniesiono na ul. Staszica)	3
ul. Rynek (6 miejsc) – Uruchomiono: 01.11.2005 r. Zamknięto: 30.06.2013 r.	0	0	5 (w tym 4 osoby przeniesiono na ul. Wyżynną)	0
ul. Staszica (5 miejsc) Uruchomiono: 01.10.2010 r.	3 (osoby przeniesiono na ul. Mireckiego)	1	4	4

ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.07.2013 r.	1	1	4	2	
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2013 r.	2	2	3	3	
Łączna liczba osób, która skorzystała z pobytu w mieszkaniu chronionym					
Stan na dzień 31.12.2013r.		15	9	18	14
Ilość mieszkań	7				
Ilość miejsc	25				

Realizacja projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2013 roku realizowane były dodatkowe zadania wynikające z projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej **dla 24 usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek.**

W ramach realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia w stosunku do uczestników projektu systemowego „Człowiek inwestycją społeczeństwo” zastosowany został tzw. **zestaw instrumentów o charakterze aktywizującym**, mający doprowadzić uczestników projektu do ich integracji ze społeczeństwem oraz aktywizacji zawodowej.

Ze względu na rodzaj, udzielone zostały następujące świadczenia uczestnikom projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”:

Tabela 13. Koszt realizacji zadań w ramach projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”.

Rodzaj	Koszt realizacji w ramach projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”	
	z placówek	z rodzinnej pieczy zastępczej
	<i>kwota świadczenia</i>	<i>kwota świadczenia</i>
Instrumenty aktywizacji zawodowej		
Warsztaty „Aktywne poszukiwanie pracy z autoprezentacją”	420,40	630,60
Usługa doradcy zawodowego		250,00
Instrumenty aktywizacji edukacyjnej		
Kurs wózków widłowych		2 200,00

Kurs baristy		2 800,00
Kurs sommeliera		3 000,00
Kurs „Opiekunka dziecięca”		2 800,00
Kurs „Kadry i płace”	1 752,00	1 752,00
Kurs „Modelowania paznokci metodą akryl i żel wraz ze zdobieniem paznokci”		4 842,00
Kurs „Przedłużania i zagęszczania rzęs”		938,00
Kurs „Kształtowanie terenów zielonych”		4 271,00
Kurs „Strzyżenia męskiego”		1 901,00
Kurs „Obsługi kasy fiskalnej”		600,00
Kurs „Projektowanie stron www”	3 200,00	
Kurs języka angielskiego	4 500,00	
Kurs języka hiszpańskiego	2 400,00	2 400,00
Częściowa opłata za naukę		359,00
Częściowa opłata za studia		3 723,00
Korepetycje z języka angielskiego	1 745,00	5 235,00
Korepetycje z matematyki	957,00	5 199,70
Zakup podręczników szkolnych, słowników		1 262,00
Instrumenty aktywizacji społecznej		
Dofinansowanie do pobytu w mieszkaniu chronionym	829,00	2 131,87
Częściowa opłata za stancję		5 600,00
Warsztaty społeczno-kulturowe połączone ze spektaklem teatralnym „Klejnoty” w Teatrze KOMEDIA w Warszawie	560,00	2 240,00
Warsztaty kulinarne	1 431,00	
Warsztaty kulinarne z elementami kuchni śródziemnomorskiej		3 000,00
Warsztaty „Profilaktyka uzależnień i antykoncepcja”		1 500,00
Warsztat „Zarządzanie własnymi zasobami”		1 296,00
Warsztat „Autoprezentacji”	520,40	780,60
Grupa samopomocowa dla osób usamodzielnianych	327,70	983,10
Łączny koszt instrumentów aktywnej integracji	18 642,50	61 694,87
Łącznie wydatki na uczestników projektu systemowego 80.337,37		
Suma wkładu własnego: 59.993,00 zł; 121 świadczeń (dla 22 osób)		

Aktywizowanie młodzieży w kierunku zdobycia lub podniesienia kwalifikacji (nabycia nowych umiejętności) jest istotnym działaniem prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach tworzonego sprawnego systemu usamodzielniania i integracji ze środowiskiem. Dotychczas realizowane działania w tym zakresie zwiększają szanse młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym na podjęcie zatrudnienia.

Za najistotniejsze potrzeby w zakresie wsparcia usamodzielniających się wychowanków należy uznać:

- utrzymanie ilości mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych na poziomie roku 2013 (7 mieszkań dla 25 mieszkańców),
- organizowanie różnorodnych form aktywności osobom usamodzielnianym w postaci warsztatów, szkoleń i kursów stymulujących ich rozwój oraz zwiększających ich możliwości na rynku pracy,
- zaktualizowanie poradnika dla osób wkraczających w proces usamodzielnienia.

V. ZESTAWIENIE POTRZEB

- zwiększenie etatów terapeutycznych (psycholog, pedagog) w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin,
- systematyczne zwiększanie środków finansowych na dofinansowanie działalności placówek wsparcia dziennego by stały się dla dzieci i młodzieży atrakcyjną alternatywą spędzania czasu wolnego (z budżetu Miasta Lublin ale również poprzez pozyskiwanie przez placówki środków finansowych z innych źródeł),
- organizowanie grup wsparcia dla rodzin z problemem niewydolności wychowawczej oraz grup wsparcia dla dzieci wychowujących się w takich rodzinach,
- organizowanie akcji promujących ideę rodzicielstwa zastępczego,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze,
- systematyczne zwiększanie liczby zawodowych rodzin zastępczych,
- zatrudnienie rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz zabezpieczenie środków na pokrycie kosztów wynagrodzenia (na terenie Miasta nie funkcjonuje rodzina zastępcza tego typu),
- uwzględnienie zmian zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie zmieniającego się charakteru świadczenia fakultatywnego (tj. środki finansowe przysługujące rodzinie zastępczej zawodowej na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego), które od dnia 1 stycznia 2015 r. będzie miało charakter obligatoryjny oraz zabezpieczenie środków na jego realizację,
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych zawodowych poprzez ich udział w szkoleniach,
- zatrudnianie rodzin pomocowych w odpowiedzi na zapotrzebowanie zgłaszane w tym zakresie przez rodziny zastępcze,
- ustanowienie ok. 15 rodzin wspierających do 2015 roku,
- organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze dla rodzin zastępczych spokrewnionych,
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych niezawodowych dotyczących specyficznych potrzeb dzieci (m.in. FAS, ADHD, zaburzenia więzi, adolescencja),
- zatrudnianie, na wniosek rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, które przejęły 3 i więcej dzieci, osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich (od dnia 1 stycznia 2015 r. charakter obligatoryjny zadania)

- zwiększenie liczby zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (o ok. 2 etaty) oraz pozyskiwanie środków finansowych na ten cel ze źródeł zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem programów rządowych,
- systematyczne zwiększanie, do 20, liczby zatrudnionych asystentów rodziny w kolejnych latach oraz pozyskiwanie środków finansowych na ten cel ze źródeł zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem programów rządowych,
- stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników Zespołu ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej z zakresu pracy z rodziną naturalną i zastępczą,
- organizowanie systematycznych superwizji dla pracowników Zespołu ds. pieczy zastępczej i asysty rodzinnej,
- organizowanie różnorodnych form aktywności, stymulujących rozwój wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- pozyskanie środków finansowych dla placówek opiekuńczo – wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin niezbędnych do wykorzystania wszystkich miejsc jakimi dysponują te placówki,
- organizowanie różnorodnych form aktywności osobom usamodzielnianym w postaci warsztatów, szkoleń i kursów stymulujących ich rozwój, zwiększających ich możliwości na rynku pracy oraz pozyskiwanie środków finansowych na ten cel ze źródeł zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem środków europejskich,
- zaktualizowanie poradnika dla osób wkraczających w proces usamodzielnienia.

Spis tabel i wykresów:

Tabela 1 . Liczba rodzin objętych terapią w 2013 roku.....	3
Tabela 2 . Liczba osób objętych wsparciem Poradni w 2013 roku z podziałem na rodzaj wsparcia.	4
Tabela 3. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2013 roku z podziałem na typ.	10
Wykres1. Rodziny zastępcze funkcjonując na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2013 roku.	19
Wykres2. Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2013 roku.	19
Tabela 4. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2013r.	20
Tabela 5. Wydatki na rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin w okresie I – XII 2013 roku. .	21
Tabela 6. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2013 roku (w zł)..	24
Tabela 7. Wydatki (w zł) na dzieci pochodzące z Lublina w lubelskich rodzinach zastępczych oraz dzieci pochodzących z Lublina, w rodzinnej pieczy zastępczej organizowanej na terenie innych powiatów.	26
Tabela 8 . Placówki opiekuńczo – wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2013 roku.	30
Tabela 9. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Miasta.	31
Tabela 10. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo –wychowawczych poza Lublinem w 2013 roku.	33
Tabela 11. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2013 r.	35
Tabela 12. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków.....	36
Tabela 13. Koszt realizacji zadań w ramach projektu systemowego „Człowiek inwestycja w społeczeństwo” .	37